

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Веселина Георгиева Иванова
Тракийски университет, гр. Стара Загора

Член на научното жури във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по *Методика на обучението по физическо възпитание (спортна анимация)*, област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., обявен в Държавен вестник, бр.38 от 28.04.2023 г. от Тракийски университет, Педагогически факултет за нуждите на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Рецензията е изготвена в съответствие със Заповед №2348 / 29.06.2023 г. на Ректора на Тракийски университет, гр. Стара Загора.

В конкурсната процедура са подадени документи и е допуснат до оценяване един кандидат – **ас. д-р Донка Динчева Желева -Терзиева.**

Общо представяне на кандидата

Образователна дейност и професионално развитие

Ас. д-р Донка Динчева Желева-Терзиева е завършила средно образование с квалификация „икономист - счетоводител“ в Икономически техникум „Професор Кръстьо Добрев“, гр. Стара Загора.

В НСА „В. Левски“, гр. София последователно е придобила:

– през 1996 година ОКС „бакалавър“ професионална квалификация „Треньор по футбол и учител по физическо възпитание“ по специалност „Физическо възпитание“;

– през 2012 година ОКС „магистър“ в магистърска програма „Физическо възпитание и спорт в средната степен на Средното общообразователно училище“ по специалност „Физическо възпитание“.

В периода 1996 – 2014 година е работила в град Раднево и в различни училища в град Стара Загора, но с непрекъснат стаж като учител по физическо възпитание и спорт и защитени пета и четвърта професионално-квалификационна степен в Департамента за информация и повишаване квалификацията на учителите към Тракийски университет. През учебната 2014/2015 година е старши учител по спортна подготовка в Спортно училище „Годор Каблешков“, гр. Стара Загора и придобита трета професионално-квалификационна степен.

Професионалното ѝ развитие е свързано с дейности като съдия по футбол на национално ниво (1998 – 2006 година), международен съдия по футбол (2006 – 2013 година), съдийски наблюдател и делегат в Европейската юношеска група и Трета лига (2014 година – и в момента), ментор по програма „Ментори и таланти“ на Българския футболен съюз за развитието на женското футболно съдийство – ниво 2 (2017 – 2021 година), ментор по програма „Ментори и таланти“ на Българския футболен съюз за развитието на футболното съдийство – ниво 1 (2021 година и в момента).

За организационните умения и компетенции на ас. д-р Желева-Терзиева допринасят реализираните в професионалната среда или на доброволни начала длъжности и дейности, като: председател на Сдружение с нестопанска цел „Спортен клуб Широко сърце“, Стара Загора, работещо в областта на спорта и спортната анимация; зам.-председател и Секретар на СК към ОС на БФС – Стара Загора (от 2016 година и в момента); координатор на програмата „Grassroots“ за развитието на ученическия (момичета и девойки) футбол за област Стара Загора (от 2017 година и понастоящем); координатор Зонални турнири „Спортът – достъпен за всички деца“ за деца и младежи в риск (2017 година и в момента).

В периода 2018 – 2021 година Донка Желева-Терзиева е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Педагогически и социални науки“ в Педагогически факултет на Тракийски университет. През 2021 година въз основа на защитен дисертационен труд на тема: „Формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортно-анимационна дейност“ ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по „Теория на възпитанието и дидактика“.

Академична преподавателска дейност

Академичното развитие на ас. д-р Донка Желева-Терзиева е с начало 2015 г. след спечелен конкурс за асистент по специалност „Теория и методика на физическото възпитание, спортната тренировка (вкл. и методика на ЛФК“) в Педагогически факултет на Тракийски университет. Понастоящем е водещ лектор на учебните дисциплини: „Компетентностен подход и иновации в образованието по физическо възпитание и спорт“; „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт (хандбал)“, „Спортна анимация в образователна среда“, „Спортни игри в начална училищна възраст“, „Спортно-подготвителна двигателна дейност в детската градина“, „Естествено-приложна двигателна дейност чрез игри“. Извеждащ упражненията е по учебните дисциплини: „Методика на обучението по физическо възпитание в предучилищна и начална училищна възраст“, „Методика на обучението по физическо възпитание в I–IV клас“,

„Биологични закономерности и социални функции на двигателната дейност“ и „Методически аспекти на физическо възпитание в I–IV клас“.

Учебните дисциплини кореспондират с научните интереси, публикациите и научната специалност, по която е обявен конкурсът. В приложените документи е посочено авторство на учебните им програми, както и на учебни програми на профилиращи учебни дисциплини, които фигурират в учебните планове на новите за Педагогически факултет специалности „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ и „Предучилищна педагогика“ и предстоят да бъдат извеждани от ас. д-р Желева-Терзиева.

Научноизследователска дейност

Представената за конкурса от ас. д-р Донка Желева-Терзиева обща научноизследователска продукция, включва:

- 1 бр. монография с обем от 144 стр.;
- 1 бр. публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ с обем от 154 стр.;
- 22 бр. статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, с общ обем от 124 стр.
- 1 бр. публикувана глава от колективна монография, с обем от 10 стр.

Всички публикации са продукт на самостоятелно авторство и не повтарят представените в процедурата за присъждане на ОНС „доктор“. Те са в съответствие с наукометричните показатели, посочени в Наредба №3 от 04.07.2018 г. на МОН и политиката на Тракийски университет, отразена в Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет.

Публикационната дейност в периода 2018-2023 година е представителна по отношение на активността на кандидата – участия в провеждани научни форуми в страната (12 участия) и в чужбина (5 участия). От общопредставените публикации, 14 са на български език, и останалите 9 – на английски език.

Разработките и научната работа на ас. д-р Желева-Терзиева очертават в съдържателен аспект области на научни интереси на базата на съвременни тенденции и концепции за приложение на компетентностния подход в образованието:

- функции и приложни аспекти на спортно-анимационната дейност в образователна среда (7.2, 7.3, 7.4, 7.13);
- академичният профил на детския и началния учител като спортен аниматор (7.7, 7.9, 7.12, 7.16);

- проекции на отношението и интереса на студенти педагози към занимания с физически упражнения и спорт (7.1);
- влияние на присъствената и дистанционната форма на обучение върху учебните резултати в академичната среда (7.5, 7.11);
- равнище на формираност на знания и технически умения по хандбал на студенти педагози (7.14);
- физическо възпитание в различните степени и етапи на българското училище (7.6, 7.8, 7.10, 7.15, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 10.1).

Добро впечатление прави прецизният подбор и използван инструментариум за осъществяване на теоретичните анализи и емпиричните изследвания в цялостната представена научна продукция.

Модернизацията на образованието, преобразуванията, които съвременното училище претърпява, в голяма степен зависят от включването на неизползвани ресурси в обучението на учениците, включително по физическо възпитание и спорт.

Мотивите за написване на монографията „Ролята на когнитивната сфера в обучението по физическо възпитание“ на ас. д-р Желева-Терзиева се основават на анализ на актуални потребности на образователната практика по физическо възпитание и спорт в българското училище, научни позиции на учени психолози и педагози, нормативни документи, собствен педагогически опит. По своята същност представя комплексен теоретичноекспериментален труд, който съдържа оригинални научни и научно-приложни резултати в спецификата на компетентностния подход и на когнитивни аспекти в двигателното обучение на ученици.

Авторът заслужава висока оценка за позоваването на многобройни специализирани източници в областта на когнитивната психология, което позволява широта и детайлност на фокуса върху когнитивните процеси като психически феномен.

Откроен е акцентът, поставен върху важноста на теоретичния потенциал на личността като база за формиране на умения и навици, отношения и нагласи в областта на физкултурната практика, предпоставящи поведенческите модели за пренос в личностен и социален план.

Във втората част на монографията е представена система от диагностични процедури, съдържащи критерии и показатели за измерване степента на усвоените до този момент по учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“ теоретични знания, двигателни умения, изградени отношения и рефлексивна форма на самооценяване у ученици от горна училищна възраст. На основание на получените резултати, в третата част на монографията се аргументира необходимостта от създаване на учебник по

учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“, планиране и провеждане на специализирани презентационни лекционни часове с теоретична насоченост на двигателното обучение.

Монографията „Спортно-анимационната компетентност на педагога“ е публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Считам, че като приноси моменти могат да се открият:

- аргументираното посочване на възможностите за реализирането на спортната анимация в образователна среда като средство за повишаване на двигателната култура и формиране на здравословен начин на живот у децата и учениците;

- обогатяващият педагогическата теория и практика характер на авторския структурно-функционален модел за формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортно-анимационна дейност в образователна среда у студенти и действащи педагози;

- конструираният инструментариум за диагностика на спортно-анимационната компетентност на педагога, представящ задълбочен количествен и научно-теоретичен анализ на резултатите от проведеното изследване.

Приемам изведените от ас. д-р Донка Желева-Терзиева научни приноси в представената продукция в конкурса за „доцент“, като към изложените в рецензията, бих добавила и следните:

- обогатено е научното познание в контекста на компетентностния подход и професионалния профил на съвременния детски и начален учител;

- обогатена е академичната учебна литература с полезност за подготовката на студенти, специализанти, педагози;

- разработените с практико-приложна значимост за бъдещите детски, начални учители и учители по физическо възпитание обучителни курсове по „Спортна анимация в образователна среда“, „Спортни игри в начална училищна възраст“, „Компетентностен подход и иновации в образованието по физическо възпитание и спорт“, „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт (хандбал)“, „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт (футбол)“, „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт (туризъм, алпинизъм, ориентиране)“, „Учебен курс туризъм, алпинизъм, ориентиране“, „Спорт и рекреация в свободното време“, „Организация и провеждане на спортни прояви в училище“, „Извънкласни спортни дейности“, „Туризъм и ориентиране в начална училищна възраст“;

„Спортно-подготвителна двигателна дейност в детската градина“, „Естествено-приложна двигателна дейност чрез игри“, „Спортно-подготвителни игри“;

- детерминирани са критерии и показатели, позволяващи да се диагностицира равнището на изградената педагогическа компетентност у студентите за осъществяване на ефективно физическо възпитание в реалната образователна среда.

Цитирания

В справката за цитирания, ас. д-р Желева-Терзиева общо е посочила 10 цитата на свои публикации, от които:

- 2 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томовете;

- 2 цитирания в монографии и колективни томовете с научно рецензиране;

- 6 цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране.

Всички цитати са описани коректно.

Бележки и препоръки

Горещо препоръчвам на ас. д-р Донка Желева-Терзиева да състави методическо ръководство по спортна анимация. Считаю, че изданието ще бъде ценна подкрепа в академичната подготовка на студентите от педагогическите специалности за творческа професионална практика.

Ас. д-р Желева-Терзиева е представила достатъчен брой научни трудове с научни и приложни приноси. Изпълнени са минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ (общ сбор точки – 690, от които 145 точки, формирани по допълнителните изисквания от Тракийски университет). Нямам доказателства за плагиатство в представените за рецензиране научни публикации.

Заклучение

Професионалният профил на ас. д-р Донка Желева-Терзиева отговаря на условията и изискванията на хабилитационната процедура за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Видима и с очертан хоризонт е взаимовръзката между преподаваните учебни дисциплини и представените в настоящия конкурс научни текстове.

На основание гореизложеното, заявявам пред уважаемите членове на научното жури, че давам своя положителен вот за присъждането на

академичната длъжност „доцент” на **ас. д-р Донка Динчева Желева - Терзиева**, преподавател в Педагогически факултет на Тракийски университет по „Методика на обучението по физическо възпитание (спортна анимация)“.

26.08.2023 г.

Проф. д-р Веселина Иванова

REVIEW

**by Prof. Dr. Veselina Georgieva Ivanova
Trakia University, Stara Zagora**

Member of the scientific jury in connection with the competition for the academic position of Associate Professor in Methodology of Physical Education (Sports Animation), field of higher education 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.3. Pedagogy of Education in ..., announced in the State Gazette, issue 38 of 28.04.2023 by Trakia University, Faculty of Education for the needs of the Department of Preschool and Primary School Education

The review was prepared in accordance with Order No. 2348 / 29.06.2023 of the Rector of Trakia University, Stara Zagora. In the competition procedure, documents have been submitted and one candidate has been admitted for evaluation - **Asst. Prof. Dr. Donka Dincheva Zheleva-Terzieva**.

Overall performance of the applicant

Educational activity and professional development

Assistant Professor Dr. Donka Dincheva Zheleva-Terzieva graduated from secondary education with the "Economist - Accountant" qualification at Professor Krastyo Dobrev High School of Economics, Stara Zagora.

In the National Sports Academy (NSA) "Vassil Levski", Sofia, she has successively acquired:

- in 1996, EQD "Bachelor" professional qualification "Football coach and PE teacher" in the specialty "Physical education";

- in 2012, EQD "Master" in the Master's programme "Physical Education and Sport in the Secondary level of the Secondary General Education School" in the speciality "Physical education".

In the period 1996 - 2014, she worked in the town of Radnevo and various schools in the city of Stara Zagora, but with continuous experience as a teacher of physical education and sport and defended her fifth and fourth professional qualification degree in the Department of Information and Teacher Qualification at Trakia University. In the school year 2014/2015, she was a senior teacher of sports training at Todor Kableshkov Sports School, Stara Zagora and acquired a third professional qualification degree.

Her professional development is related to her activities as a football referee at the national level (1998 - 2006), international football referee (2006 - 2013), referee observer and delegate in the European Youth Group and Third League (2014 - and present), Mentor under Talent and Mentor programme of the Bulgarian Football Union for the development of women's football refereeing - Level 2 (2017 - 2021), Mentor under Talent and Mentor programme of the Bulgarian Football Union for the development of football refereeing - Level 1 (2021 – present).

The organizational skills and competencies of Assistant Professor Dr. Zheleva-Terzieva are contributed by her professional and voluntary positions and activities, such as president of the non-profit association "Sports Club Broad Heart", Stara Zagora, working in the field of sports and sports animation; Deputy Chairman and Secretary of the Sports Club at the General Assembly of the BFS - Stara Zagora (since 2016 and currently); Coordinator of the Grassroots program for the development of school (girls and girls) football for the Stara Zagora region (since 2017 and now); Coordinator of the Zonal tournaments "Sport - accessible to all children" for children and youth at risk (2017 and currently).

In the period 2018 - 2021, Donka Zheleva-Terzieva is a PhD student at the Department of Pedagogical and Social Sciences at the Faculty of Education of Trakia University. In 2021, based on a defended dissertation on the topic: "Formation of Professional-Pedagogical Competence for Sports and Animation Activities", she was awarded the educational and scientific degree "Doctor" in "Theory of Education and Didactics".

Academic teaching activity

The academic development of Asst. Prof. Dr. Donka Zheleva-Terzieva started in 2015 after winning a competition for assistant professor in the speciality "Theory and Methodology of Physical Education, Sports Training (including LFC Methodology)" at the Faculty of Education of Trakia University. "Competence approach and innovations in physical education and sports education",

"Methodology of physical education and sport (handball)", "Sport animation in educational environment", "Sports games in primary school age", "Sport preparatory motor activity in kindergarten", "Natural and applied motor activity through games". "Methodology of Physical Education in Preschool and Primary School Age", "Methodology of Physical Education in Grades I-IV", "Biological Regularities and Social Functions of Movement Activity," and "Methodological Aspects of Physical Education in Grades I-IV".

The courses of study correspond to the research interests, publications and scientific speciality in which the competition is announced. In the attached documents, the authorship of their curricula is indicated, as well as the curricula of profiling courses, which are included in the curricula of the new Faculty of Education specialities "Pedagogy of Physical Education" and "Preschool Education" and are to be taught by Asst. Prof. Dr. Zheleva-Terzieva.

Scientific research activity

The submitted for the competition by Asst. Prof. Dr. Donka Zheleva-Terzieva's general scientific research production includes:

- 1 monograph with a volume of 144 pages;
- 1 published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" with a volume of 154 pages;
- 22 articles and reports published in non-refereed peer-reviewed journals or edited collective volumes, with a total volume of 124 pp.
- 1 published chapter of a collective monograph, with a volume of 10 pp.

All publications are the product of independent authorship and do not repeat those submitted in the procedure for the award of the Ph.D. They are in accordance with the scientific-metric indicators specified in Regulation No. 3 of 04.07.2018 of the Ministry of Education and Science, and the policy of Trakia University reflected in the Regulations for the Development of Academic Staff of Trakia University.

The publication activity in the period 2018-2023 is representative in terms of the activity of the candidate - participation in scientific forums in the country (12 participations) and abroad (5 participations). Of the publications, 14 are in Bulgarian and the remaining 9 - in English.

The developments and scientific work of Asst. Prof. Dr. Zheleva-Terzieva

outline in the content aspect areas of scientific interest based on modern trends and concepts for the application of the competency approach in education:

- Functions and applied aspects of sports-animation activity in educational environment (7.2, 7.3, 7.4, 7.13);
- the academic profile of the child and primary teacher as a sports animator (7.7, 7.9, 7.12, 7.16);
- projections of student teachers' attitudes and interest in exercise and sport (7.1);
- the impact of face-to-face and distance learning on learning outcomes in the academic environment (7.5, 7.11);
- level of formation of knowledge and technical skills in handball of student educators (7.14);
- Physical education at different levels and stages of Bulgarian schooling (7.6, 7.8, 7.10, 7.15, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 10.1).

A good impression is made by the precise selection and use of tools for implementing theoretical analyses and empirical research in the overall presented scientific production.

The modernisation of education and the transformations that modern schools are undergoing depend to a large extent on the inclusion of untapped resources in the education of students, including in physical education and sports.

The motives for writing the monograph "The Role of the Cognitive Sphere in Physical Education" by Asst. Prof. Dr Zheleva-Terzieva are based on the analysis of the current needs of educational practice in physical education and sport in Bulgarian schools, scientific positions of psychologists and pedagogues, normative documents, and own pedagogical experience. In its essence, it presents a complex theoretical-experimental work that contains original scientific and scientifically applied results in the specificity of the competence approach and cognitive aspects in the motor education of students.

The author deserves high praise for referring to numerous specialised sources in the field of cognitive psychology, which allows for breadth and detail of focus on cognitive processes as a mental phenomenon.

The emphasis placed on the importance of the theoretical potential of the individual as a basis for the formation of skills and habits, attitudes and attitudes in the field of physical education practice is highlighted, presupposing personal behavioural patterns for transfer in personal and social terms.

The second part of the monograph presents a system of diagnostic procedures containing criteria and indicators for measuring the degree of theoretical knowledge, motor skills, developed attitudes and a reflexive form of self-assessment in the subject "Physical Education and Sport" acquired so far by students of upper school age. On the basis of the obtained results, the third part of the monograph argues the necessity of creating a textbook on the subject "Physical

Education and Sport", planning and conducting specialised presentation lecture classes with a theoretical orientation of motor education.

The monograph "Sports and Animation Competence of the Educator" is a published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor". I believe that the following points can be highlighted as contributions:

- the substantiated pointing out of the possibilities for the realization of sports animation in an educational environment as a means of increasing motor culture and forming a healthy lifestyle in children and students;

- the enriching pedagogical theory and practice character of the author's structural-functional model for the formation of professional-pedagogical competence for sports-animation activity in an educational environment in students and active teachers;

- the constructed toolkit for diagnostics of the sport-animation competence of the pedagogue, presenting a thorough quantitative and scientific-theoretical analysis of the results of the conducted research.

I accept the conclusions of Asst. Prof. Dr. Donka Zheleva-Terzieva's scientific contributions in the submitted production in the competition for "Associate Professor" as to the following I would add:

- enriched scientific knowledge in the context of the competence approach and the professional profile of the modern child and primary teacher;

- the academic educational literature has been enriched with usefulness for the preparation of students, post-graduate students, and pedagogues;

- training courses on "Sports Animation in Educational Environment", "Sports Games in Primary School Age", "Competence Approach and Innovations in Physical Education and Sport Education", "Methodology of Physical Education and Sport Education (Handball)", "Methodology of Physical Education and Sport Education (Football)" have been developed with practical and applied significance for future children's, primary and physical education teachers, "Methods of teaching physical education and sport (hiking, mountaineering, orienteering)", "Training course hiking, mountaineering, orienteering", "Sport and recreation in leisure time", "Organization and conduct of sports events at school", "Extracurricular sports activities", "Tourism and orienteering in primary school age", "Sports and preparatory motor activity in kindergarten", "Natural and applied motor activity through games", "Sports and preparatory games";

- determined are criteria and indicators that allow us to diagnose the level of developed pedagogical competence in students for implementing effective physical education in the real educational environment.

Citation

In the citation reference, Asst. Prof. Dr. Zheleva-Terzieva has indicated a total of 10 citations of her publications, of which:

- 2 citations in scientific publications, refereed and indexed in world-known databases with scientific information or in monographs and collective volumes;
- 2 citations in peer-reviewed monographs and collective volumes;
- 6 citations in non-refereed peer-reviewed journals.

All citations are correctly described.

Notes and recommendations

I highly recommend Asst. Prof. Dr. Donka Zheleva-Terzieva to compile a methodological manual on sports animation. I believe the publication will be a valuable support in the academic preparation of students of pedagogical specialities for creative professional practice.

Asst. Prof. Dr. Zheleva-Terzieva has presented a sufficient number of scientific papers with scientific and applied contributions. The minimum national requirements for holding the academic position of Associate Professor have been fulfilled (total points 690, of which 145 points are formed according to the additional requirements of Trakia University). I have no evidence of plagiarism in the scientific publications submitted for review.

Conclusion

The professional profile of Asst. Prof. Dr. Donka Zheleva-Terzieva meets the conditions and requirements of the habilitation procedure for the academic position of Associate Professor.

The interrelation between the disciplines taught and the scientific texts presented in the present competition is visible and with an outlined horizon.

Based on the above, I declare to the respected members of the scientific jury that I give my positive vote for the award of the academic position of Associate Professor to **Asst. Prof. Dr. Donka Dincheva Zheleva-Terzieva**, lecturer at the Faculty of Education of Trakia University in "Teaching Methodology of Physical Education (Sports Animation)".

26 August 2023

Prof. Dr. Veselina Ivanova